

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמאי ועיניכם תראה בנים
ובני בנים כשתילי זיתם סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקוויגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמד או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יחיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תנומכי.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה ומליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

מלליצי יורשי

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם לבית אבותם במספר שמות כל זכר לגלגלותם. במדרש: בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו אומות העולם בהן,
מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם פיהן הקב"ה, אמר להן הביאו לי ספר יוחסין שלכם, שנאמר 'הבו לה' משפחות עמים' כשם שבני מביאין 'ויתילדו על
משפחותם', לכך מנאם בראש הספר הזה אחר המצות, 'אלה המצות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני', ואח"כ 'וידבר ה' במדבר סיני שאו את ראש כל
עדת בני ישראל', שלא זכו ליטול את התורה אלא בשביל היוחסין שלהן, ע"כ. ויש להבין מה צורך שיסתום הקב"ה את פיהם, אם אין שום ממשות בטענתם של
האומות, שהרי הם עצמם לא רצו את התורה כשהקב"ה בא אליהם, ומה שיך קנאה בדבר שהם עצמם לא רצו. ועוד דאם טענתם טענה, מה מועיל לסתום פיהם
בהבאת ספר יוחסין.
ונראה לפרש שייסוד טענת האומות היה משום שהם מתמיהים איך יתכן שבני ישראל הצליחו להתקרב ולומר 'נעשה ונשמע' כדי לקבל את התורה, יותר משאר
האומות שלא היו יכולים לומר 'נעשה ונשמע' מחמת הקושי של קיום המצוות. ולכך טוענים שבדאי שבני ישראל עשו כן מחמת גאונם, והיינו שכשראו ישראל
שהם יחידים נבאים ושפלים, וכמו שמצינו שנקרא יעקב 'קטן', כדכתיב 'יעקב בנה הקטן', 'מי יקום יעקב כי קטן הוא', לכך הכניסו עצמם בכח לקבל התורה כדי
להגדיל את עצמם, ולכך טענו אומות העולם, שא"כ אין לו להקב"ה לקרב אותם מחמת כן. שהרי מה שעשו לא היה בלב שלם אלא להנאת עצמם. וזה מה שאמרו
במדרש שטענו האומות כנגד ישראל 'מה ראו להתקרב יותר מן האומות', היינו שטענו האומות על מה שהתקרבו ישראל לומר 'נעשה ונשמע' יותר מהם, שעשו כן
מחמת היותם שפלים וקטנים, ורצו במעשה זה להגדיל את עצמם ואת כבודם.

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

והנה כבר פירשנו מה שנאמר 'כשש מאות אלף רגלי הגברים', 'כשש' בכ"ף הדמיון, הוא לפי שעיניו כוונת יציאת מצרים היה לשיקבלו התורה, וידוע שלא היו ראויים שתנתן התורה רק בהיות המספר שלם שראויים לקבל תורה וזה ששים רבוא, כמספר אותיות התורה. [ולזה אמר הכתוב 'כשש', לרמז שכאשר יצאו ממצרים, נתעלו להיותם ראויים למספר שש מאות אלף אותיות התורה, שכנגדם שש מאות אלף נשמות ישראל].

והנה כאשר שאל משה 'מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים', השיבו יתברך 'כי אהיה עמך, וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה', וראוי להבין השאלה, והתשובה על השאלה. אך לפי הענין אשר אמרנו יובן שפיר, שכבר מודעת זאת למשה רבינו שתכלית הגלות במצרים היה למקן שיהיו מוכנים לקבל התורה, וכבר השכיל משה כזאת שאי אפשר שתנתן התורה מבלי שימצא המספר הנכבד נגד אותיות התורה, והנה לדעת משה רחוק היה שבהמשך רד"ו שנים יתרבו כל כך שש מאות אלף, וידוע שעיניו השליחות של משה הצליח בידו בהיות זכותו של ישראל כראוי, כמו שנאמר 'לך רד כי שחת עמך', וזהו שהשכיל משה לדבר 'מי אנכי כי אלך אל פרעה', לפי שחשב שכל הצלחת שליחותו תליא בזכות ישראל, לזה משה היה מתוקן לגאולה מאחר שהוא היה מסוגל לקבל התורה, ונרמז ב'אנכי' לעשרת הדברות המתחילין ב'אנכי' כמבואר במדרשות, וזהו אמרו 'מי אנכי כי אלך אל פרעה', רמז בזה איך יהיה הוא נרמז ב'אנכי', שהוא ע"י זכות 'אנכי' שהוא מסוגל שתנתן התורה על ידו, והוא חשב שלא יתכן שתהיה התורה נתונה על ידו לישראל, אחר שחשב שאין המספר שלם שהוא ששים רבוא נגד אותיות התורה. ולזה אמר (דבר ר' זח: שאלו היו חסרים אחד, לא היתה התורה ראויה להנתן. ובזו יובן 'כאשר יענו אותו כן ירבה', והוא שלפי גודל המירוק, היו ראויים יותר לקבלת התורה, אך היה צריך שיהיה המנין בשלימות, לכן בא הריבוי שלא יהיה חסרון במספר הראוי.

ולזה השיב לו יתברך 'כי אהיה עמך, וזה לך האות כי אנכי שלחתיך', רומז זכות של קבלת התורה, 'כי בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים' רומז קבלת התורה, א"כ כבר הגיע

על כך סתם הקב"ה פיהם וטענתם באומרו להם 'הביאו לי ספר יוחסין שלכם, שמשם יתברר היפך סברתכם, שהרי עשיו מכר בכורתו ליעקב, וא"כ מתברר שאדרבה יעקב הוא הגדול, ועשיו הוא הקטן והשפל, וא"כ אין לומר שמה שאמרו בני ישראל 'נעשה ונשמע', היה זה מחמת שרצו להביא גדולה על עצמם, שהרי הם הם הגדולים והבכורים, וא"כ בודאי ראוי לי לקרבם ולגדלם מחמת שאמרו 'נעשה ונשמע', מה שלא עשו שאר האומות. (זרע שמשון אות ג').

לע"נ הר"ר שמואל מנחם מענדל ב"ר יצחק אגסי ז"ל יא"צ כ"ח אייר

אלה פקודי בני ישראל לבית אבותם כל פקודי המחנות לצבאותם שש מאות אלף ושלושת אלפים וחמש מאות וחמשים. במדרש רבה: הדא הוא דכתיב 'והיה מספר בני ישראל כחול' הם אשר לא ימד ולא יספר', אמר ר' ברכיה הכהן ברבי 'והיה מספר' הסופר כמספר התורה נתבקש להם, שכן אמר להם ע"י משה 'ברוך תהיה מכל העמים' הוי 'והיה מספר בני ישראל כחול'.

ויראה כי כבר נתמנה כל המפרשים אמאי שבט לוי שהם משרתי ה' היו מועטים מכל השבטים, ומה שאמרו (במדב"ר ה:א) שהיה הארון מכלה בהם, הרי קודם נשיאות הארון היו מועטים מיד [במנין הראשון בפרשתו, שהיה חודש אחר הקמת המשכן קודם שנשא הלויים את הארון אפילו פעם אחת]. ונדחקו כל המפרשים בזה.

אך נראה פשוט, שבודאי לפי הטבע אפילו מספר כ"ב אלף אינו ראוי, כי בודאי שיהיה בהמשך רד"ו שנים שיתרבו במשך הזמן משבעים נפש עד 'כשש מאות אלף רגלי הגברים לבד מטף ונשים', אפילו כפי פשט הוא מן הנמנע כפי הטבע, ובזאת תנקר עיני האנשים מכחישי תורת משה שמייחסים כל דברי תורה הקדושה לענין הסיפורים והנסים לטבעיים, שאין לו שום דבר טבעי להעמיד בזה לפי מנהגו של עולם, אלא ודאי כוזבים הם לכל דבריהם, אבדה האמונה ונכרתה מפיהם, ואף גם זאת בני לוי שהיו גרשון וקהת ומררי לשיתרבו עד כ"ב אלף ושלוש מאות, גם זה מן הנמנע כפי הטבע ומנהגו של עולם, וא"כ הדברים שהם בנס, אין ראוי להרבות בנס יותר ממה שהוא לענין המצטרך.

'דרכי האמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק זוואלוב כתב בהקדמת הספר, וז"ל:

ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועיני בלב נשבר ונדכה, נפשי בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא, די יתאמר מילי דשמיא מספרו אשר כתבתי

אפילו ח"ו כשאדם הוא בבחינת רגלין, שהוא עיקבא במשיחא חוצפא יסגי, ח"ו שהוא בחינת עז פנים, יכול לצאת משם ע"י אמונה פשוטה, והאמונה נתחדשה בכל יום ויום, כדכתיב 'חדשים לבקרים רבה אמונתך', ע"י 'בוקר' שהוא 'חסד לאברהם', נתרבה האמונה בכל יום ויום, ולכן צריך כל אדם להמשיך אמונה זו ולחדשה בכל יום ויום, וזהו שאמרו רבותינו ז"ל 'שיהיו דברי תורה חדשים עליך', כי בא חבוקוק והעמידן על אחת, ובהאמונה כלול כל התורה, ובכל יום חידוש אמונה, חדשים לבקרים.

וצריך להיות עיקש גדול באמונה זו שהוא כן, להאמין באמונה פשוטה ש'מלא כל הארץ כבודו', בבחינת 'אתה הוא ה' לבדך אתה עשית וגו' ואתה מחיה את כולם, ולית מאן דנפיק מרשותיה לבר, כי הכל בידי שמים, כל מה שנעשה ונפעל בכל העולמות ובכל הברואים שמריש כל דרגין עד סופא דכל דרגין, הכל הוא מעשיהו יתברך, 'אין עוד מלבדו' כתיב, ובלי שום שכליות, רק באמונה שנמשכה ונשפעת בנפשות ישראל בכל יום ויום, הכל כידוע מדברי רבותינו הקדושים אמיתים.

זה אמרם ז"ל (סוטה מט:)'בעיקבתא דמשיחא חוצפא יסגי', וסיימו המשנה 'אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים', כשח"ו רגלין דסטרא אחרא שולטים, מחמת הנצוצות הקדושים שנבלעו בבחינת רגלין, כידוע מרבותינו הקדושים שהסטרא אחרא אין לה שום כח מעצמה, רק מה שמקבלת ע"י עוונות ישראל ח"ו, כשזה קם זה נופל זה לעומת זה, וכשיורד ח"ו לבחינת רגלין, מזה נבנה רגלין דסטרא אחרא ח"ו, ולכן אין תקנה אחרת רק אמונה פשוטה בלי שום שכליות וראיה.

והאמונה צריך להמשיך עליו תיכף בעומדו משנתו בבוקר, כמו שמצינו ביעקב אבינו 'ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה, ואנכי לא ידעתי', שצריך להתעקש בזה ולהאמין, וזהו 'אכן', שהוא שתי תיבות 'אך כן', 'יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי', ר"ל הגם שאנכי לא ידעתי, כי הדעת הוא הכרה כידוע, צריך להאמין באמונה פשוטה שכן הוא, הגם שאין לו הדעת וההכרה על זה. וזהו 'ואיבה אשית וגו', הוא יסופך ראש ואתה תשופנו עקב, כי 'ואיבה' הוא ראשי תיבות ו'אמר אכן יש ה' במקום הזה, וכשממשיך על עצמו האמונה זו תיכף בהקיצו משנתו, כדכתיב 'ויקץ יעקב', הוא בבחינת אקדים לרשיעא עד לא יקדמינך (ב"ר עה:א), והאמונה זו יש בכחה לשבור כל בחינת עקב, וזהו 'הוא יסופך ראש ואתה תשופנו עקב', שהוא בבחינת עיקבא דמשיחא, שאין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים, וזהו 'והשארתי עם עני ודל', שאין עני אלא מן הדעת, 'וחסו בשם ה'.'

תולדות הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

בשנת תר"ן כאשר מתה עליו הרבנית מרת חנה דבורה, החליט להתפטר מהאדמו"רות ולעלות לארץ הקודש משאת נפשו מנעוריו ומתמיד. בארץ ישראל היה לו אח ר' יצחק אביגדור רבינוביץ אשר עלה לשם לפניו, ועם אחיו זה בא בכתובים בענין נסיעתו, כסף להוצאות הדרך היה לו מעזבון ירושה אשר חסיד אחד שמת בעת ההיא צוה על שמו לדבר מצוה, וכסף זה שמר להוצאות הדרך, וגם ממנה שצבר פרוטה לפרוטה למטרת נסיעתו. כשנודע לחסידיו אנשי שלומו על דבר הכנותיו לנסיעה, התחילו לטכס עצות, ולחבל תחבולות כיצד לסכל את עצת רבם למען לא יעזבם, הם שחדו את נושא המכתבים שימסור לידם כל מכתבי אחיו שהגיעו מארץ הקדש, וע"כ כך נתקו את הקשר בינו לבין אחיו, וכשעבר זמן רב ולא הגיע לידו שום מכתב מאחיו, ראה שמן השמים מעכבים ושב ממחשבתו, ונשאר על כנו. בינתיים קנו החסידים בשבילו בית, כי היה גר עד אז בדירה שכורה קטנה, והתחילו גם לבנות בית מדרש על שמו, ואז כשעזב את מחשבת הנסיעה, מסר להם את כל הכסף שהיה שמור אצלו לנסיעה לבנין בית המדרש, הוא בית המדרש שהוקם בשנת תרנ"ו ונקרא בשם 'בית המדרש של הכהן', ועמד על תלו ברחוב 'שירוקה', לא רחוק מבית מדרשו של החוזה מלובלין, עד חורבן לובלין בשנות השואה, והוא קדשהו במעמד אלפי חסידיו למקום תורה ותפלה. וכך נשאר במקומו אנוס על פי חסידיו, ולא זכה לראות את הארץ אשר אליה נשא את עיניו כל ימיו בחיבה רבה ובגעגועים.

לאחר שהצליחו החסידים למנוע את נסיעתו לא"י, והוא נשאר על כנו והיה גלמוד, נשא בשלישית אשה את בת הרב ר' פישל מסטוקטשין נכדת היהודי הקדוש. מסופר שלפני החופה אמר אל חותנו: הרבי מקוצק כשנשא את אשתו השניה, קודם החופה אמר לגיסו ותלמידו החידושי הרי"ם, הגמ' אומרת 'המקדש את האשה על מנת שאני צדיק אפילו רשע גמור מקודשת שמא הררה תשובה בדעתו', אבל מי שמקדש את האשה 'על מנת שהוא רבי', ובאמת איננו כן, הקידושין אינם קידושין, וא"כ מה עלי לעשות? גיסתך חושבת בודאי שאני רבי, ובאמת אינני רבי.

החידושי הרי"ם השיב על זה: 'היא חושבת את כבודו לרבי מפני שכל העולם חושבים אתכם לרבי, והעולם לא יחדול לקרא לכם רבי, ועל כן אין לחשש לקידושין'. אבל הוסיף רבי צדוק: זה הדבר היה אפשר אצל הרבי מקוצק, שהיה מוחזק לרבי בעיני כולם, אבל אני באמת אינני רבי, וגם בעיני העולם אינני נחשב לרבי, וא"כ יש חשש לקידושין, ולכן אבקש מכבוד חותני להודיע זאת לבתו לפני הקידושין.

בן ששים ושבע היה בנשאו אותה לאשה, ועוד עשר שנים חי עמה עד פטירתו, היא היתה אלמנה והיו לה ילדים מבעלה הראשון שהביאה אותם אתה, ויהי רבי צדוק להם לאב, גידלם וחנוכם וגם השיאם, עתה הרגיש לראשונה טעמם של 'דיחים על צוארו', כי לא כאשתו הקודמת היתה האשה זאת, היא היתה יחסנית ממשפחת אדמו"רים, ולא חפצה לעסוק במסחר, מלבד מה שהיתה מטופלת בילדים, והיה צריך לפרנסם, אז הסכים רבי צדוק לקבל כסף 'מעמדות' מחסידיו, כי אמר 'נכדיו של היהודי הקדוש צריך העולם לפרנסם', אבל הוא עצמו לא נהנה מזה כשורה פרוטה. בשבילו הספיק מה שסחר עבודו חסידו הנאמן בחנות המלבושים הישנים שאותה החזיק עד יומו האחרון, וממנה התפרנס.

ומספרים שגזר על החסיד שלא לסחור כל היום כמו שאר החנויות, אלא משימכר משהו כדי מחיתו באותו יום, יסגור את החנות למען ירויחו גם שאר החנויות, וכדי מחיתו היה כזית לחם ותה, או קצת גריסין, בשר היה טועם רק לכבוד שבת, והרבה זמן הדיר את עצמו מאכילת בשר לגמרי, כי לא סמך על השחיטה, לאחרונה היה לו שוחט מיוחד שמשחיתו אכל, ואע"פ שאכילתו היתה כה מועטת, לא היה ניכר בו רזון, והיה תמיד בריא בגופו.

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד צ"ל מג'רבה

כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומוזני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברח' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון".

סמיכת הפרשה אפשר לומר בהקדים מה שאמרנו בעלי המוסר, שצריך האדם להסתיר מעשיו הטובים, ולא לפרסמם להתפאר ח"ו. גם צריך להיות עניו מאד מאד, שזה שורש כל המדות טובות. וזה הסמיכות 'אלה המצות אשר צוה ה' וגו', וידבר ה' אל משה במדבר סיני, ורצה לומר, שמעשה המצות יהיה בסתר ובהצנע כאדם ההולך 'במדבר' שאינו נראית הליכתו לשום אדם, וגם צריך שיהיה עניו כהר 'סיני' שהיה נמוך ושפל מכל ההרים, ולכן ניתנה עליו התורה.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **לקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

הריבוי כמספר אותיות התורה, וזה מן הנמנע בשום פנים כפי הטבע, וידוע שאין הטבע משתנה כי אם לאיזה ענין גדול מאוד, וא"כ תבין ותשכיל בדעתך ובשכלך שתחילת כוונה להרבותן כדי שיהיו מוכנים לקבל התורה, וא"כ היה הכרח שיהיו כמספר התורה.

ובזה מובן לתרץ המדרש הנ"ל 'והיה מספר בני ישראל, כמספר התורה נתבקש להם', והוא מובן לתרץ רומיית הש"ס (יומא כב:) כתיב 'והיה מספר בני ישראל כחול הים', וכתיב 'אשר לא ימד ולא יספר', בא המדרש ולימד בזה, שידוע שכל אחד מישראל צריך להיות לו אחיזה באות מן התורה, והרי בהמשך הדורות באלפי אלפים ורבוא רבבות מישראל לא ימצאו כמספר אותיות התורה, [שהרי רבים ורבים בני ישראל הרבה יותר ממספר אותיות התורה]. אך אפשר שבאות אחד יתלו אלפי אלפים מישראל, א"כ מובן שפיר 'והיה מספר בני ישראל' היינו 'מספר התורה' שהוא ששים רבוא אותיות, יהיה 'כחול הים אשר לא ימד ולא יספר', אחר שבאות אחד יתלו רבבות מישראל, שהוא רומז 'ישראל' יש ששים רבוא אותיות לתורה.

והנה מה שנמצאו שלשת אלפים וחמש מאות וחמשים יתרים, ודאי באו ג"כ במספר מכוון, כי מבואר שמשקלים הללו נעשו וזים לעמודים כמבואר בפרשת פקודי, ששכחן משה, וכתבו שרומז לתנין, ולזה שכחן משה, שעיקר אחיזתו באותיות התורה, וזה מה שאמרו (מנחות כט:) בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וכותר כתרים לאותיות, ופירש רש"י כגון התנין. אמר לפניו רבונו של עולם וכו', אמר לו אדם אחד יש שתניד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שתניד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילי תילין של הלכות, ע"כ. ומשה לא היה יודע השגת נשמתו של ר' עקיבא, שאחיזתו היה בתנין כנודע.

ועתה יראה כי שבט לוי שהיו כ"ב אלף שהיו קדושי עליו, נרמז לשורש התורה שהוא

כ"ב אותיות, שמהם צנורות השפע להשפעת אותיות התורה.

ואחרי הודיע ה' אותנו כל זאת, לא יקשה עלינו כלל מה נתמעטו שבט לוי לעומת ריבוי בני ישראל, דלפ"ז ניחא טובא, שידוע שאין מרבין בנס יותר מן ההכרח, וזהו עצמו שנתברר לכ"ב אלף ושלש מאות, הוא דבר יצא מהיקש הטבעי שבמשך רד"ו שנים יתרבו מלכא בלוי שני לוי כ"ב אלף, וא"כ בלוי שלא הוצרך יותר ממספר כזה בשיקול אל דעות, אין דרכו יתברך לשנות הטבע מבלי הכרח ענין עצום.

והנה ראינו מספר בני ישראל כמספר אותיות התורה, ובני לוי כ"ב אלף, יראה לפי שהוא היה לגיון של מלך מלכי המלכים, נגד מרכבה של מעלה, 'רכב אלהים רבותם אלפי שגאן', שהם שני רבבות ושני אלפים, וככה מספר הלויים נגד כ"ב אותיות התורה, א"כ לא היה צריך להרבות בנס, ודי בריבוי כזה לפי שיקול אל דעות שיהיו מכוונים נגד אותיות התורה, ואין מרבין בנס במקום שאין צריך, וא"כ כשכבר נשלם מספר הראוי ששים רבוא נגד אותיות התורה, וכ"ב אלף לויים נגד שורש כ"ב אותיות מן האל"ף ב"ת, אין צריך לריבוי שלא כטבע יותר.

ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה כן חנו לדגליהם וכן נסעו איש למשפחתו על'

בית אבותיו. לשון 'על' יראה, כי ישראל נתאו לדגלים דוגמת מרכבה עליונה, כמו שאיתא בזוהר (פרשת בהעלותך קנא), וכאשר זכו לזה, היו 'על' בית אבותיו, והיינו במעלה יתירה מבית אבותם שלא זכו לזה.

לע"נ הגד"ק חיים דקדור ב"ד יקוניאל זלמן צ"ל יא"צ כ"ז אייר

הזאה על הגר. אמרו בכריתות (דף ט.) מה אבותיכם לא נכנסו לבית אלא במילה וטבילה והרצאת דם, אף הם (גרים) לא יכנסו לבית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים, בשלמא מילה, דכתיב: כי מולים היו כל העם היוצאים, הרצאת דמים, דכתיב: וישלח את נערי בני ישראל ויעלו

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר:

בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי (ספר מנחם ציון).
נתפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:

'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

אך זה אפשר לומר אם לא היה כתוב קרא 'לדורותיכם' [דילפינן מזה דהיכא דלא אפשר לא מעכב], אבל לבתר דגלי קרא 'לדורותיכם' דהיכא דלא אפשר לא מעכב, רק לאכילת קדשים דאפשר - מעכב. א"כ אין לנו לומר שהתירה תורה שיכנס

למקדש לקבל הזאה קודם שיהיה ישראל גמור משום הכשר ידיה כמו במצורע. דזה אינו, דשאני מצורע דמתן בהונות מעכב, ואם אין לו בזה יד אין לו טהרה עולמית, לכן אם לא היתה התורה מתרת להכניס ידיו, לא היה לו טהרה. אבל זה אם לא יהיה אפשר להזות, יהיה כשר בלא הזאה, כמו בזמה"ז [דאין הקרבן מעכב]. וכמו כן בזמן המקדש, בנוגע קודש ומקדש אם לא היה אפשר. ועל כרחק דבאמת לא בעי הזאה, והיינו שאף קודם הזאה הוא ישראל גמור, וכיון שכן למה יזו עליו כלל.

לע"נ הג"ר יצחק בן צאלאח מחול צ"ל י"א צ"ד סיון
מי שעשה נסים לאבותינו וגאל אותם מעבדות לחירות הוא יגאל אותנו בקרוב.
להבין זה מה ענין תפילת גאולה זו לברכת החודש, הוא כמו שנאמרה מיד בגאולת מצרים 'החודש הזה לכם ראש חדשים', והוא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל בגאולה ראשונה להיות ישראל מונים לחידוש הלבנה דלית ליה מגרמה כלום, רק מה שמאיר עליו מאור השמש, והיינו שאין להם מעצמם שום כח רק מה שמשפיע להם משפיעו יתברך כמו הלבנה. והוא ענין אומרים (שבת קנז). מאן דבלבנה אכיל דלאו דיליה ושתי דלאו דיליה, מפני שיועד בטח בנפשו שאין לו כלום מצידו. משא"כ אומות העולם מונין לחמה דאכיל מדיליה ושתי מדיליה, שמדמה לו שהכל מכוחו ועוצם ידו. וזה היה מיד בראשית הגאולה ממצרים, וכמו כן בכל חודש נעשה רושם התחדשות הגאולה בנפשות ישראל, כדאיתא בגמרא (תענית כח:) רב איקלע לבבל, חזא דאמרי הלל בר"ח סבר לאפסקינהו, כי כל האומר הלל בכל יום הוא כמדגף, כי נתקן הלל רק על גאולה מכל צרה שלא תבוא, ומה זה ענין הגאולה בר"ח. אבל כשראה שמדלגי דלוגי, אמר ש"מ מנהג אבותיהם בידיהם. היינו שדייקא בגלות בבל הרגישו זאת שיש הארת התחדשות הגאולה בכל ר"ח להיות חוסה בהשגחתו יתברך גם בגלות, ולדיע שכל הנהגת מלכי אומות העולם עמנו הוא רק מכוחו יתברך. ועיד"ז נוכל לומר הללו עבדי ה' ולא עבדי אשור ורשעים גם בגלות. והוא כענין אומרים 'כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות', והיינו שיועד

עולות, אלא טבילה מנלן, דכתיב ויקח משה את הדם ויזרוק על העם, ואין הזאה בלא טבילה, ע"כ.

הרי דבעינן בגר שמתגייר ד' תנאים: א) זריקת דם על המזבח. ב) מילה. ג) טבילה. ד) הזאת דמים עליו. וכמו שהיה במתן תורה, דחצי

הדם זרק על המזבח להרצאה, וחצי השני זרק על העם. וכ"כ רש"י (ר"ה לא: ד"ה צריך) וז"ל: מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים והזאת דמים, דכתיב 'ויקח משה את הדם ויזרוק על העם', ואין הזאה בלא טבילה. והרצאת דמים - דכתיב 'וחצי הדם זרק על המזבח', אף הם לא יכנסו אלא במילה וטבילה והרצאת דמים והזאת דמים, עכ"ל.

וכתבו התוס' (יבמות מו: ד"ה דאין) וז"ל: ואין לתמוה כיון דבעי הזאה, איך מקבלין גרים בזמה"ז [דליכא הזאה]. דנפקא לן (כריתות שם) מקרא דלא בעינן [הזאה]. עכ"ל. והקשה האבני נזר (יו"ד סימן שמ"ז אות ד'), דמלשון התוס' משמע דילפינן מ'לדורותיכם', דאע"ג דבמתן תורה היה הזאה, אבל לקבלת גרים לא בעינן הזאה כלל אף בזמן המקדש, דהרי כתבו 'דנפקא לן מקרא דלא בעינן'. וזה אינו, דבגמ' שם ילפינן רק בדומה הזאה אין צריך קרבן.

וז"ל: ותימה, דבכריתות יליף מדכתיב 'לדורותיכם' דמקבלין גרים בזמה"ז [אע"ג דליכא קרבן]. אבל לא ילפינן דלא בעינן קרבן, שהרי באמת בזמן המקדש היה צריך קרבן, [וא"כ בזמן המקדש היו צריכים גם הזאה, ואיך כתבו התוס' דלא היו צריכים הזאה כלל]. ובאמת לא מצינו בשום מקום שיהיו צריכין להזות על הגר, וצ"ע דהא יליף [דיני גירות] מ'ישראל [בשעת קבלת התורה], ושם היה הזאה.

והנראה בזה, דהנה ילפינן מ'לדורותיכם', דאין קרבן מעכב לגירות בזמן הזה דאי אפשר בקרבן, רק לאכילת קדשים דלא שייך רק בזמן המקדש, ואז אפשר בקרבן - צריך קרבן. לפ"ז גם להיכנס למקדש אסור קודם שהביא קרבנו, דקודש ומקדש הוקשו זה לזה, ומחוסר כיפורים אסור בשתייהם. והנה אי אפשר להזות עליו כשהוא בחוץ, שהרי הדם יפסול ביוצא, ואם יהיה אסור בקדשים קודם הזאה, הוא הדין שיהיה אסור ליכנס למקדש קודם הזאה, וא"כ אי אפשר להזות עליו, ועל כרחק דאין צריך כלל הזאה אף לענין קודש ומקדש.

אך אפשר לומר, דכי היכא שהתירה התורה למצורע להכניס בהונות ידיו לקבל מתן דם כדי שיטהר, הואיל ואי אפשר לטהר בלא זה, הכי נמי התירה לגר להכניס ידיו לקבל הזאה.

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד צ"ל

ארייברענגען דאט חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער יעושה פרייוואט, בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגענקייט. מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיעורים. די שטיין בלייבט אין דעם אויוועג פאר 2 וואכען.
- מאזנט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקוים די ווערטער פון אריה"ק אויפן הארץ: **יבצר הלב - אצטענדען ויין הארץ צו א צדיקייט**, שיתקבל לב לשמים (טובה - סערישע ד' אונגע מענטש), וזאמל מלאים (-וועט זעהן וואונדער), מקוים עס געבעטן פון מענטש.

פאר פרטים רופט-טעקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מזהירות לאנדיא

על פרשיות התורה ומועדים

עם ביאורים הארות והערות

אפשר לרשום הספר בחתימת הספרים המוכותחות
ליתר פרטים, וכן לקבלת אליין "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com

הופיע ויצא לאור

"הגיד אדמו"ר זצוקלה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למנוח ולעזר גם אחר פטירתו מומש כמו בחיים"

(אין צבי עז"ת עמ' רמ"ב)

מלוקט מתוך גליונות "מליצי יושר" שיוצא לאור עולם מורי שבוע בשבוע

הצבור, כדכתיב 'ויזרוק על העם'. וכיון דאין זה דין על היחיד כמו מילה וטבילה, וכבר היה זריקה על העם בשעת מתן תורה, לכן גר שנתקדש בקדושת ישראל גם הוא נכלל באותו זריקה.

א במקור ברוך (גינזבורג, ח"ב סימן ל"ט) מביא מהר"ר לייב מוילקאמיר שתייך, דאע"ג דבמתן תורה היה הזאה, ומזה ילפינן דהיה גם טבילה, ולכן גר שנתגייר צריך טבילה, אפ"ה גר שנתגייר אין צריך הזאה. דדין הזאה שהיה במתן תורה לא היה דין על כל יחיד ויחיד, רק היה דין על

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

בימי מלחמת העולם הראשונה יצא הגר"ח זצ"ל בראש קבוצת גולים והתיישב במינסק שהיתה רחוקה כחצי שעה נסיעה מסמאלאוויטש, החזון יחזקאל מיהר לסור למינסק, והיה נוסע ביום א' וחוזר ביום ה', את זמנו במינסק עשה במחיצת הגר"ח זצ"ל, דבר זה נמשך כשלוש שנים.

בימים ההם התאספו רבנים במינסק בביתו של הגר"ח זצ"ל, וחשבו להוציא לאור עתון תורני שיוקדש לבעיות שהתעוררו בעקבות המלחמה, ומישהוא הציע שחזון יחזקאל יהיה חבר המערכת, הגר"ח לא התערב בעניין זה, וכששב החזון יחזקאל הביתה, מצא מכתב מרבה של טווריג הגאון ר' אברהם בורשטיין זצוקל"ה, ובו הוא מיעץ לו שלא יתעסק בכתב העתון, אך הוא הוסיף 'לך בכוך אל שדה לא חרושה ותעבדנה'. ואז גמלה החלטה בלבו לכתוב את פירושו לתוספתא. החזון יחזקאל לא הרהיב עוז בנפשו לספר להגר"ח זצ"ל על מחשבתו זו, אבל פעם בדברו עם הגר"ח, והזכיר שבתוספתא פלונית כתוב בלשון כזה, אמר הגר"ח זצ"ל - שנכנס לחדר בלי שהרגיש בו - 'הדבר הזה היה בו צורך זמן רב', ובכך כאילו נתן הסכמתו למפעל החדש.

בתשוקתו העצומה לתורת הגר"ח לא היה מכשול שיוכל היה להניאו מלחפש אחר חידושי, כשזכה סוף סוף לצאת מאפילה לאורה ועמד לעזוב את רוסיה, התעורר בדרך חשש שבכוונת הרוסים להחזירו לרוסיה, לשעות מועטות לא היה המצב ברור, והמשטרה הלטבית השהתה אותו במשרדה עד שיגיעו הוראות מריגה, למרות המצב הנורא לא חשש אבא לבקש רשות לבקר אצל הרב דמתא כדי שאצלו יוכל לעיין בספרו של הגר"ח זצ"ל, כי בהיותו ברוסיה לא ידעו דבר אם הספר אכן יצא לאור אם לאו.

גם שנים רבות לאחר פטירת הגר"ח זצ"ל, שמר עמו החזון יחזקאל קשר מיוחד, מעשה היה בלונדון שהשלים בעש"ק חידוש לתוספתא על ב"ק שהיתה אז בדפוס, וביקש מבנו להזכיר לו להריץ החידוש במוש"ק מן הדואר הראשי בלונדון בדואר אויר, והנה מנהגו היה בליל ש"ק לקום באישון לילה ולומר פרק ק"ט בתהלים, ואח"כ ללמוד בספר נפש החיים את הענינים הנוגעים לתורה, ואח"כ ללמוד כמה שעות עד שהגיע זמן התפלה. והנה בשתיים אחר חצות העיר את בנו ובקשו להכיר לו משהו חשוב במוש"ק מיד אחר הבדלה. לאחר הבדלה התיישב לכתוב את החידוש מחדש, ורק לפנות בוקר השלימו, ושלח את בנו לשלוח החידוש ירושלימה לדפוס. לימים סיפר, שבאותו ליל שבת בא אליו הגר"ח בחלום, ואמר לו ביידיש: 'צריכים ללמוד עוד תורה'. מיד התחיל לעיין עוד בחידושו, והרגיש שבהמשכה של אותה משנה ממנה הוא מביא ראיה, כתוב ההפך ממה שהסיק בחידושו.

בנפשו שהכל הוא מהשגחתו יתברך. ועל זה אומרים בברכת החודש 'מי שעשה נסים לאבותינו וגאל אותם מעבדות לחירות' בהתחדשות הראשון של יציאת מצרים, 'הוא יגאל אותנו בקרוב' גם בכל מיני דחק וגלות ע"י שנדע בטח שהכל בהשגחתו יתברך ויקבץ נדחנו מארבע כנפות הארץ אמן.

לע"נ הגר"ח ר' פסח הערץ ב"ר בנימין בערמאן זצ"ל יא"צ א' סיון

איש על דגלו באותות לבית אבותם.
איתא במדרש תנחומא (פרק י"א): 'וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים, 'שוכן לשבטיו' אלו הדגלים, התחיל לומר מי יוכל ליגע באלו בני אדם שהן בכורים, ואבותם בכורים, שנאמר 'את ישראל שוכן לשבטיו', מכאן למדנו שהיו הדגלים גדולה וכבוד, הוי אומר 'איש על דגלו באותות', ע"כ. מבואר מזה שבלעם ראה את מעלת ישראל מן הדגלים שהיו להם לכבוד, אמנם יש לדקדק מה הכוונה שבלעם קרא את ישראל בשם בכורים. וגם הוסיף לומר 'ואבותם בכורים', ומאי בעי בזה. ונראה דהנה מה שבכור נוטל פי שנים

וזוכה לגדולה ושררה, אינו בשביל מעלותיו ומדותיו הטובים, דלפעמים הצעיר מובחר מהבכור, רק הוא חק מהקב"ה כי הוא נולד ראשון מאביו, וכיון שהוא ראשית אונו לו משפט הבכורה, ולא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בן השנואה, כי בלידתו קנה לעצמו מעלת הבכורה אף שאינו ראוי לכך, בדומה לבכורים המה ישראל, שהם נבחרו ע"י הקב"ה משאר אומות והם סגולה מכל העמים, אף אם חלילה לא יקיימו התורה, וכמקרא שכתוב 'בני בכורי ישראל', וכמו שהבכור נוטל פי שנים אף שאין לו מעלות על שאר אחיו, כן ישראל אף שלא יהיו טובים ח"ו משאר אומות העולם, יהיה להם קדימה, כי בזכות אבותם זכו למעלת הבכור אף אם אין להם שלימות עצמם. וזה הכוונה בדברי בלעם שאמר מי יוכל ליגע באלו שהם בכורים ואבותם בכורים, כי ישראל דומים לבכורים שאין אהבתם מהקב"ה רק בשביל צדקתם ושלימתם, רק בזכות אבותם בחר בהם, וכמו הבכור ע"י סיבת הלידה שנוול ראשון, כך זכו ישראל לאהבת הקב"ה אף שאינם ראויים לכך.

לזכות והצלחה שב.ש.ה.

ולקחת את הלויים לי אני ה' תחת כל בכור בבני ישראל. ענין 'תחת', ולא כתוב 'תמורת', כמו 'לא יחליפנו ולא ימיר אותנו'. אפשר לומר על פי שכתב האור החיים עה"פ 'והיו לי הלויים', שהגם שאמרו חז"ל דעתיד עבודה שתחזור לבכורות, לא ירדו הלויים מהיות לה, כשם ששמי לעולם ועד, עכ"ד. נמצא לפ"ז כי הבכורות רק קנסו אותם לפי שעה, וכיון דמקודם הבכורים היו ככהנים לעבודתם, דמקודם היה העבודה בבכורים, א"כ יהיו הם לעתיד לבוא למעלה מן הלויים על מקומם הראשון, והסדר יהיה כך: כהנים בכורים לויים. על כן נאמר 'תחת', שהיו הלויים תחתם.

וזאת עשו להם וחיו. אחרי 'וזאת' איכא פסיק, דתרי חיות איכא, חיות עוה"ז, וגם חיות עוה"ב, כי רשעים גם בחיים קרויים מתים, ועל כן נמסר להם הרמז להזהר מן דרך תוהו ובוהו, אי סייפא

לאו ספרא, וכן דברי תורה לא נמצא בתגרנים, [וזה הפסיק קודם תיבת 'וחיו', דהיינו לחיות דוקא חיות רוחני, חיות של עוה"ב].

וכן בענין עבודה עצמה, מי שרוצה לצאת כל הדעות, אפילו דעה אחת אינו יוצא, כי תפסת מרובה לא תפסת, על כן זה הכלל, מה שעלך יהיה עלך, 'וזאת' פסיק, זה ישים בלבדו, על ידי כך 'וחיו', דזה תכליתו וחיותו, ולא כולו עלך, כי אין עליך המלאכה לגמור, כי אם 'איש על עבודתו', כדכתיב אח"כ 'ושמו אותם איש איש על עבודתו' ואל משאו', ולא כערב רב שנבלע במחלוקת.

לע"נ הגר"ח שמואל ב"ר מנחם דאנאט זצ"ל יא"צ ג' סיון

אכילה גסה בקדשים. אמרו בתמורה (דף כג.), כתיב בפרשת אכילת כהנים את המנחות "והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדוש בחצר אוהל מועד יאכלוה". ודרשה הברייתא מדכתיב 'יאכלוה' אם אות ה', ולא 'יאכלו', שאם היתה אכילה מרובה, שיש לכהנים הרבה שיירי מנחות, אין אוכלין עמה

חולין ותרומה, כדי שתאכל כולה ולא תבוא לידי נותר, ומשום כך נאמר "יאכלוה" כלומר, יאכלו אותה לבדה בלי צירוף שאר מאכלים. וז"ל רש"י שם: לא יאכלו חולין עמה כדי שלא תבוא לידי נותר ותיפסל, עכ"ל.

ובכנסת הראשונים שם מביא מהשטמ"ק כת"י שכתב, דלא צריך לזה שלא תבוא לידי נותר, דאפילו אם לא יבוא לידי נותר, הלא אכילה גסה אסורה בקדשים, עכ"ד. וכן הקשה הגר"י ענגיל (ציונים לתורה כלל ל"ח ד"ה ואין לומר), וז"ל: יש לתמוה על פירש"י דפירש דמה שאין אוכלין עמה חולין הוא כדי שלא יבואו הקדשים לידי נותר, וזה תמוה, שהרי טעם זה איננו מבואר בברייתא כלל, אך אמרה טעם אחר לגמרי דאין אוכלין עמה חולין כדי שלא תהא נאכלת על הגסה וכו'. ולחומר הנושא צ"ל דרש"י מפרש ליה להך שלא תהא נאכלת על הגסה דה"ק, דאין אוכלין עמה חולין מחששא דשמא יאכלו חולין הרבה וישבעו כל כך, עד שאם יבואו לאכול הקדשים אח"כ יוכרחו לאוכלם אכילה גסה, היינו שיהיו קצים באכילה, ועל כן יש לחוש שמתוך שיהיו קצים באכילה שמא לא ירצו לאכול את הקדשים כלל ויניחו אותם ויבואו לידי נותר, והאי שלא תהא נאכלת על הגסה, היינו שלא תהא ענין האכילה כך שאם יבואו לאכול תוכרח היותה אכילה גסה, ומתוך כך שמא לא יאכלו כלל.

לזכות ולעזר חיים בן הינדא להצלחה בכל"ע

דרוש על 'מפעל הישיבות'. הנה הסדר דבכל שנה קוראים פרשת בחוקותי ובמדבר לפני קבלת התורה, כנראה שהם הקדמה לקבלת התורה. ויש לפרש דבריש פרשת בחוקותי פירש"י 'אם בחקותי תלכו', 'שתהיו עמלים בתורה', ואז 'ונתתי גשמים בעתם', וחושב עוד כמה וכמה טובות אם בחוקותי תלכו, ולהיפך שלא תהיו עמלים בתורה, מאיים הקב"ה במ"ט קללות אימוות שבתוכחה רח"ל. וכתבו בספה"ק שנשנה כל זה בכל דור ודור ובכל שנה ושנה. אבל באים

"הופיע ויצא לאור"

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מחבר: מלוקט מחזן גליונות
"מליצי יוסף"
שיצא לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

חבר: שלום איוון זצ"ל
בעת הספדו בשעת הלילה
של מרן בעל החזון
יחזקאל הכהן:
"נצחיות מאת רבינו
לפרשם שהנטיח שיפולין
טוב למי שילמוד בספריו,
וכן למי שיפוז את חידושי
תורתו"
(רכבות אמרים א"ח ח"ב עמ'
רמ"ח)

אפשר לחשיג הספר בחנויות
הספרים המובחרות
המפצה הרשית: גרינפעלד
718.633.8103

מחבר: נפתלי גרינפעלד

ליתר פרטים וכן לקבלת גליון "מליצי יוסף" בכל שבוע:
gilyonny@gmail.com 732.510.0560

מצוה נדירה מהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחיד סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

בני ישראל בקובלנא, דמה יעשו אלה שאין מוחם יכול לעמוד ולקלוט סברות הדקות שבתורתנו הק', וכן מי שנתיתם בקטנותו ולא היה מי שישתדל בו ללמדו תורה, או שנוול בזמן המלחמה שמאז ועד עתה

אנחנו נעים ונדים מטורפים ממדינה למדינה, ואפילו כשבאנו לארץ ישראל, אבל עול הפרנסה קשה כל כך שאי אפשר אפילו להתפלל בציבור, וכמה בני אדם מוכרחים להתפלל במהירות בביתם קודם נץ החמה כדי שיוכלו לבוא למקום העבודה בזמן, ועבודת הפועלים בשמש לוהטת כל היום מכשיל כחם שבבואם לביתם ממש נופלים מרגליהם, ובקושי גדול מתפללים בביתם, ומי שמוסר נפשו לבוא לבית הכנסת להתפלל בציבור, הוא באמת ראוי לשכר מיוחד, ואין נוכל לחייב איש כזה לעמוד בתורה הק'. משיבם הקב"ה: ח"ו איני בא בטרוניא על בריותי, לזה הקדמתי גם פרשת במדבר לפני קבלת התורה, שבה ציינתי 'שאו את ראש בני ישראל', וידוע שהמספר לא היה לגולגולת, אלא בשקלים, והרמז הוא: תנו שקליכם להחזיק את הישיבות שלומדים בהם יומם ולילה מתוך הדחק, ועיד"ז תתחלקו שניכם כיששכר וזבולון, ותראו שכר טוב בעמלכם, כי אז גם עמל שלכם יקרא 'עמל תורה', כי לתורה הוא מביא.

לזכות ולפרוש י.ע.ב.י.

תמחויין מחלקין. הדין הוא דהעובר עבירה אחת בשוגג כמה פעמים בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת. ויש לחקור אם זה משום דאין כאן כלל מחייב לשני חטאות, דחשיב שגגה אחת. או"ז זה באמת שני שגגות, אלא ע"י שעשה אותם בהעלם אחד, הרי זה חשיב כמעשה אחד, ולכן מיפטר בקרבן אחד על שניהם, אע"ג דבאמת איכא שני מחייבים.

והנה קיים שני סוגי העלמות: א) דנעלם ממנו המציאות, שטעה על חלב שהוא שומן. ב) דנעלם ממנו הדין, ששכח דאסור לאכול חלב. ולכאורה יש לחלק ביניהם, דהיכא דנעלם ממנו המציאות דזה חלב, ואכל אז שתי חתיכות חלב, הוי שני שגגות, דבכל חתיכה בפני עצמה טעה ושגג דזה שומן, ובזה איכא שני מחייבים לשני קרבנות, רק כיון דאכלם בהעלם אחד נפטר בקרבן אחד. משא"כ היכא דנעלם ממנו הדין שחלב אסור, ואכל אז שתי חתיכות חלב, ליכא כלל מחייב לשני קרבנות, דזה שגגה אחת.

אולם בחזון יחזקאל (כריתות פ"ד ה"א) חידש, דכל הדין שהאוכל שני זיתי חלב בהעלם אחת מביא חטאת אחת, הוא רק בהעלם הדין, שאז שגגה אחת גרמה את שתי האכילות. אבל בנתחלק לו שומן בחלב שיש ב' שגגות - כי על כל חתיכה וחתיכה היתה לו טעות נפרדת לחשוב שהיא שומן ולא חלב - חייב על כל זית חטאת, עכ"ד. וכנראה דסברת החזון יחזקאל הוא, דלא מסתבר לומר דגם בשני שגגות אם אכלם בהעלם אחד חשיב מעשה אחד ומיפטר בקרבן אחד.

ולפי יסוד זה מפרש החזון יחזקאל הא דתניא בתוספתא (כריתות פ"ד ה"א): האוכל חמש חתיכות מזבח אחד בחמשה תמחויין בהעלם אחד אין מביא אלא חטאת אחת, בחמשה העלמות מביא חמש חטאות, ר' יוסי בר' יהודה אומר ור' אליעזר בר' שמעון אומר אפילו אכל חמש חתיכות מחמשה זבחים בהעלם אחד אין מביא אלא חטאת אחת.

וז"ל החזון יחזקאל שם: הא דתניא 'אפילו אכל חמש חתיכות מחמשה זבחים בהעלם אחד אין מביא אלא חטאת אחת', לכאורה נראה דהיינו דוקא נעלם ממנו דין איסור נותר, והיה סבור דזה מותר, ואין כאן אלא שגגה אחת, וזבחים אינם מחלקים. אבל אם ידע שנותר הוא בחיוב כרת, והוא לא ידע ונעלם ממנו שחתיכה זו מזבח זה הוא נותר, וכן בבואו לאכול מזבח אחר נעלם ממנו דזה נותר, וכסבור שחתיכה זו מותרת, הרי יש כאן העלמה אחרת בנוגע אל כל זבח, ולא בהעלמה אחת שגג באכילתו מהן, ואז חייב חטאת על כל אחת ואחת.

ולפ"ז יש לפרש נמי הא קתני (כריתות יא'): 'אכל חלב וחלב בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת', היינו שאכל בשגגה שכסבור שחלב מותר, או שידע שחלב בחיוב כרת,

אבל אכל מחתיכה אחת שתי פעמים שכסבור שחתיכה זו היא שומן. אבל אם ידע שחלב בחיוב כרת, ואכל משתי חתיכות נפרדות, מפני שטעה וכסבור על כל אחד מהנה שהיא שומן, יש בזה משום

שתי העלמות וחייב שתי חטאות.

ושאני הא שכתב הרמב"ם (ה' שבת סוף פ"ז): 'העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת, [והוא דינא הוא בידע שהיום שבת, דאי לא ידע שהיום שבת, אז אפילו על הרבה אבות חייב רק חטאת], כיצד הרי שזרע ונטע והבריק והרכיב וזמר בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת שכולן אב אחד הן'. דהתם כיון שהן מאב אחד, אותה השגגה ששגג שמותר לזרוע, היא אותה השגגה ששגג שמותר לנטות להבריק ולהרכיב ולזמור, שהרי ענין אחד הם, והוא כסבור שזריעה ונטיעה שהן ענין אחד אין אסורות בשבת, אבל הכא מה ששגג שזבח זה אינו נותר, אין זו אותה שגגה ששגג בזבח אחר וכסבור שאינו נותר, ויש כאן העלמה אחרת בכל זבח וזבח, וכן לענין שתי חתיכות חלב, עכ"ל.

והנה סברא זו לחלק בין אם העלמה הוא בגוף החלב, או דהעלמה הוא בדין, מצינו גם בשיטת ר' יהושע (כריתות טו): שאמר דאע"ג דהעובר עבירה אחת בשוגג כמה פעמים בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת, אבל אם אכלו בשני תמחויין (- כגון אחד מבושל ואחד צלי) חייב שני חטאות, אע"ג דאכלם בהעלם אחד.

וכתב בחזון יחזקאל (שבת פ"ט ה"ה), וז"ל: נראה דכי אמר ר' יהושע תמחויין מחלקין, היינו דוקא בהעלם שהמאכל שהוא אוכל הוא חלב, אז סבירא ליה דתמחויין הוי כגופין מחולקים וכל תמחויין הוא העלם בפני עצמו ולא הוי חדא שגגה. משא"כ כשנעלמה ממנו הלכה שחלב זה אסור, אז הוי כל אכילותיו שאכל הרבה פעמים חלב רק העלמה אחת ושגגה אחת, עכ"ל.

וכעין זה נסתפק האבני נזר (חו"מ סימן ק"צ אות א', וסימן קצ"א אות א') בהא דמבואר (כריתות טו). דהבא על כמה נדות חייב חטאת על כל אחת ואחת, דגופין מחלקין. האם זה רק בשגג במציאות, שחשב על כולן שהן מותרות, או גם בשגג בדין שחשב שנדה מותרת.

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכל מעשי ידי, ושמידה עליונה

במדבר סיני. במדרש: למה במדבר סיני, מכאן שנו חכמים בג' דברים ניתנה התורה, באש ובמים ובמדבר, באש מנין, 'והר סיני עשן כולו', ובמים מנין, 'גם שמים נטפו גם עבים נטפו', ובמדבר מנין, 'וידבר ה' אל משה במדבר סיני', ולמה ניתנה בג' דברים הללו, אלא מה אלו חנם לכל באי העולם, כך תורה חנם הוא, שנאמר 'הוי כל צמא לכו למים', ע"כ. ואמרת לפרש הג' דברים באש ובמים ובמדבר, שכיון דקבלת התורה הוא עד סוף כל הדורות, ובני ישראל יעברו גלות קשה מאד, ובהרבה נסיונות, ולכן ניתנה התורה באש ובמים ובמדבר, שבכח הג' דברים האלו נוכל להחזיק מעמד בגלות, וכמו שאנו אומרים 'עשה למען באי באש ובמים על קידוש שמך', שבכל הדורות מוסרים עצמם על קידוש ה' באש, שהרבה יהודים נשרפו באש והרבה נטבעו במים על קידוש ה', ולמדו תורה במס"נ ממש על מנת אפי' ליהרג למען כבוד התורה. ו'במדבר' שזהו מרמז כשבאים ללמוד תורה במס"נ, אז יכולים להגיע לשמץ של גאווה, ולכן מרמזת לנו התורה 'במדבר סיני' שזהו בחינת ענוה, שבמדבר לא גרים אנשים ואין שום דבר, אף בן אדם לא רואה אותך שאתה לומד תורה, אין שום ישוב, ישנם שם חיות טורפות נחשים ועקרבים, ובמדבר נמצא השי"ת מלא הארץ כבודו, הקב"ה בורא כל העולמות נמצא בכל מקום ומקום אפילו במדבר, וא"כ צריכים ללמוד רק לכבוד שם שמים בלי שום פניות כלל, ורק בדרך כזה יכולים להגיע לשלימות התורה והמצוות, ולכן נזכר 'במדבר סיני'. וגם לרמז שהר 'סיני' היה הר נמוך, ודוקא על ההר הנמוך ניתנה התורה כדי שנוכל להתנהג בענוה. ולכן קוראים פ' במדבר לפני קבלת התורה, מפני שכל אחד ואחד צריך לעשות לו חשבון הנפש שיקבל עליו ללמוד תורה במסירות נפש: באש במים ובמדבר, ובזה הוא יכול לבוא לקבלת התורה.

הוא בדין שלא ידע שנדה אסורה, אז צריכים לימוד מיוחד דגופין מחלקין, ע"ש. ולאור הנ"ל מובן היטב החילוק, דהיכא שבא על שני נדות ולא ידע המציאות שהם נדות, מיקרי שני שגגות, והא דנפטר בקרבן אחד, היינו משום דהעלם אחד חשיב כמעשה אחד, אבל בגופין מחולקין דזה שני מעשים, ידעין ממילא דמחויב בשני קרבנות כיון דזה בעצם שני שגגות. משא"כ היכא דטעה בדין ששכח מאיסור נדה, אז הוי שגגה אחת, וא"כ גם בגופין מחלקין לא היינו יודעים בלי קרא דחייב שני קרבנות, ולזה בעינן לימוד מיוחד דבגופין מחולקין מיקרי שני שגגות וחייב שני קרבנות.

ג ראה באפיקי ים (ח"ב סימן ה') גנסתפק בזה.

ו כן משמע מדברי הצפנת פענח (מתנות עניים פ"ד ה"ט).

ד אבל בחידושי ר' אריה ליב (ח"ב סימן נ"ו) כתב דאח"ז דאם נעלמה ממנו הלכה דחלב זה אסור, אז חשיב שגגה אחת, מ"מ אם אכלו בשני תמחויין חייב שני חטאות. דאע"ג דשני תמחויין אינו גורם שיחשב שני שגגות, אבל זה גורם דלא מהני מה שעשאן בהעלם אחת שיחשב כמעשה אחד, רק זה חשיב כשני מעשים, וממילא חייב שני חטאות.

ה ובצפנת פענח (מתנות עניים פ"ד ה"ט) כתב, דהיכא דהשגה היא בגוף כגון שבא על שתי נשים נדות ולא ידע שהם נדות, אז אין צריך לימוד מיוחד לומר דגופין מחלקין, דסברא היא. אבל היכא שהטעות